

ЗОЗУЛИНІ ЧЕРЕВИЧКИ

Cypripedium calceolus L.Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae***Природоохоронний статус виду**

Вразливий.

Наукове значенняЄвразійський переважно бореальний (бореально-неморальний) вид, в Україні на пд. межі ареалу. Єдиний представник підродини *Cypripedioideae* у флорі України.**Ареал виду та його поширення в Україні**

Європа (від Атлантичної Європи та Скандинавії на пд. до пн.-сх. Іспанії, та пн. Італії, на сх. до Уралу), пд. Сибіру, пд. Далекого Сходу, Сх. Азія (Китай, Монголія).

В Україні спорадично на Поліссі, у Лісостепу, Карпатах, Прикарпатті, Гірському Криму. Адм. регіони: Вл, Рв, Жт, Кв, Чн, См, Льв, Ів, Тр, Зк, Чц, Хм, Пл, Хр, Дц, Кр.

Чисельність та структура популяції

Популяції нечисленні, здебільшого з правобічним віковим спектром та незадовільним природним відновленням; трапляється невеликими групами. Найбільші популяції не перевищують 500 особин.

Причини зміни чисельності

Пряме знищення – збирання на букети, викопування рослин, витогування; зміна місць існування: вирубування лісів, меліорація; можливо, знищення популяцій комах-запилювачів та грибів-симбіонтів. Відновлення природних популяцій утруднене через тривалий цикл розвитку та високу специфічність по відношенню до мікоризоутворюючих грибів-симбіонтів.

Умови місцезростанняРозріджені листяні й мішані ліси, узлісся, лісові галявини та лісові луки, зарості чагарників, лісові схили, переважно на вапнякових ґрунтах. Зростає переважно в угрупованнях союзу *Fagion sylvaticae*, рідше – союзів *Carpinion betuli* та *Luzulo-Fagion*. Мезофіт.**Загальна біоморфологічна характеристика**

Криптофіт. Багаторічна кореневищна трав'яна рослина до 35 см заввишки; кореневище горизонтальне, потовщене. Стебло пряmostояче, опущене, рівномірно улиснене. Листки еліптичні або яйцеподібно-еліптичні, жилки опущені. Квітка зигоморфна, велика; зовнішні та внутрішні листочки оцвітини (за винятком губи) червонуваті, губа жовта або світло-жовта, значно збільшена, за формою нагадує міхур або черевичок. Фертильних тичинок 2. Плід коробочка, насінини дуже дрібні. Цвіте у травні-червні. Плодоносить у серпні-вересні. Розмножується насінням та вегетативно (кореневищами).

